

Türkiye – İran İş Forumu
[Sonuç Raporu]

9 Nisan 2016, Dedeman Otel - Konya

Türkiye – İran İŞ Forumu

9 Nisan 2016, Dedeman Otel - Konya

Türkiye – İran İŞ Forumu, T.C. Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz ve İran İslam Cumhuriyeti İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanı Mahmud Vaizi'nin katılımlarıyla, DEİK / Türkiye – İran İŞ Konseyi işbirliğinde, Konya Ticaret Odası (KTO), Konya Ticaret Borsası (KTB) ve Konya Sanayi Odası (KSO) ev sahipliğinde 9 Nisan 2016 Cumartesi günü Konya Dedeman Otel'de gerçekleştirildi.

Toplantıya, Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz, İran Telekomünikasyon ve Bilişim Teknolojileri Bakanı Mahmoud Vaizi, İran Ankara Büyükelçisi Mohammad Teherian Fard, İran Ticaret, Sanayiler, Madenler ve Tarım Odaları (İCCİMA) Başkan Yardımcısı Hussein Pirmoazzen, DEİK / Türkiye – İran İŞ Konseyi Başkanı Bilgin Aygöl, İran-Türkiye İŞ Konseyi Başkanı Reza Kami, Konya Valisi Muammer Erol, Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek, AK Parti Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Mehmet Babaoğlu, İl Emniyet Müdürü Mevlüt Demir, Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk, Konya Sanayi Odası Başkanı Memiş Kütükçü, Konya Ticaret Borsası Başkanı Hüseyin Çevik, Selçuk Üniversitesi Rektörü Mustafa Şahin ve davetliler katıldı. DEİK / Türkiye – İran İŞ Konseyi Başkan Yardımcısı Ayhan Fidan ve Yürütme Kurulu Üyesi Volkan Akan'da toplantıda hazır bulundu.

Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk, Türk ve İranlı iş adamlarının katılımıyla Konya'da gerçekleştirilen Türkiye-İran İŞ Forumu'nda yaptığı hoş geldiniz konuşmasında Türkiye ve İran arasında ticaretin gelişmesine katkı sağlayacak böylesine önemli bir toplantının şehirlerinde düzenlenmesinden dolayı iş alemi olarak büyük bir mutluluk ve heyecan duymakta olduklarını belirtti. Dünya genelinde ihracat pazarlarımızın bir çoğunda siyasi ve ekonomik krizler yaşanmakta olduğunu ve bu krizlerin dış ticaretimizi olumsuz etkilediğini, bu süreçte İran'a ambargonun kaldırılmasının Konya'lı ihracatçılar için yeni fırsat getireceğini ifade ederek, nüfusu ve gayrisafi milli hasılası ile büyük bir ülke olan İran pazarını değerlendirmelerini tavsiye eden Başkan Öztürk, bu amaçla toplantının ikinci bölümünde Konya'ya gelen İran işadamları heyeti ile Konya iş adamları arasında ikili iş görüşmeler düzenleneceğini açıkladı.

DEİK / Türkiye – İran İŞ Konseyi Başkanı Bilgin Aygöl, BaŐbakanımız Ahmet Davutoğlu'nun geçtiğimiz mart ayında Tahran'a yaptığı ziyaret vesilesiyle DEİK olarak İran ve Türk tarafından toplam 300 iŐadaminin katılımıyla "Türkiye-İran İŞ Forumu" nu gerçekteŐirdiklerini anımsatarak, yine İŞ Konseyi olarak yaptışımlar sonrası dönemde İran'daki iŐbirliđi fırsatlarına dair bilgilendirme toplantılarına baŐladıklarını ve ilk toplantılarının İran'daki yatırım fırsatlarını Türk firmalarına tanıtmak amaçlı olduğunu, ikinci toplantıda ise bankacılık alanındaki yeni geliŐmeleri ve bankacılık ilişkilerini iŐlediklerini açıkladı. Bundan sonraki toplantıda lojistik sektörde İran'daki yatırım imkanlarını ele alacaklarını, yine DEİK ve TİM'in Ekonomi Bakanlığı'mızın destekleriyle hazırladığı "Ambargo Sonrası İran Ekonomik ve Ticari Etki Analizi" raporunun çok yakın zamanda lansmanını gerçekteŐireceklerini ifade eden Başkan Aygöl, bu kapsamda, İran'a başta perakendecilik ve madencilik olmak üzere sektörel ziyaretler yapmayı da amaçlamakta olduklarını belirtti.

Önümüzdeki dönemde daha fazla Türk markasının İran pazarında görüleceğini, yine İran'da artan konut ihtiyacı, havalimanları, demiryolları yapımlarının da göz önüne alınacak olması durumunda inŐaat sektörde iŐbirliđi imkanlarının değerlendirmesi gerektiğine dikkat çeken Başkan Aygöl, bunlara ilaveten, başta otel yapımı ve iŐletmesi olmak üzere turizm sektörde önemli yatırım imkanlarının da bulunmakta olduğunun altını çizdi. Perakendecilik alanında ise market zincirleri için İran'da büyük fırsatlar mevcut olduğunu, bu sektörde önümüzdeki dönemde hızlı bir büyüme beklendiğini ve DEİK üyeleri arasında İran'da yatırım yapmış başarılı örneklerin de mevcut olduğunu dile getiren Başkan Aygöl, İran'da Türk yaptışımlarının önümüzdeki dönemde artmasını beklemekte olduklarını belirtti.

İran Ticaret, Sanayiler, Madenler ve Tarım Odaları (İCCİMA) Başkan Yardımcısı Hussein Pirmoazzen, ambargo sonrası ekonomik ilişkilerinin geliŐmesi adına 25. Dönem KEK Toplantısında hazır bulduklarını iki ölke liderlerinin koymuş oldukları 30 milyar dolarlık ticaret hacmine ulaşmaya çalıştıklarını ve iş alemine bu konuda önemli görevler düŐtüğünü ifade etti. İCCİMA ile TOBB arasında Tahkim Komitesi kurulması için Mütabakat Zaptı imzalayacak olmalarından büyük memnuniyet duyduklarını açıklayan Pirmoazzen, bankacılık alanındaki sorunların halli için de milli paralarının kullanılmasının kısmen çözüm olacağını, turizmin canlanması adına sınırda sanayi bölgelerinin oluşturulması gerektiğini dile getirdi.

İran-Türkiye İŞ Konseyi Başkanı Reza Kami yaptığı konuşmada gümrük uygulamalarının iyileŐtiğini, İran gümrüklerinde yeŐil hat uygulamasının başlayacağını belirtti. Reza Kami, İran'ın artık dıŐa açıldığını ve ambargoların kaldırılmasının da bu dıŐa açılımı desteklediğini söyledi

AK Parti Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Konya'nın İran ile Türkiye arasındaki ticaretin merkezi olma yolunda ilerlediğini söyleyerek, iş formunun hayırlara vesile olmasını diledi.

İran İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanı Mahmud Vaizi, zor günlerde yanımızda olan arkadaşlarımızı hiçbir zaman unutmuyoruz ve ambargo döneminde en iyi arkadaşımız Türkiye idi diyerek öyle bir şey yapmalıyız ki Türkiye ile bütün alanlarda ilişkilerimiz daha da artsın açıklamasını yaptı.

Bakan Vaizi, Türkiye-İran Karma Ekonomi Komisyonu (KEK) 25. Dönem Toplantısı'nda, İran ve Türkiye'nin çok önemli ortak noktaları bulunduğunu, bu ortak noktaların her birinin kendi başına ilelebet iki devletin birbirine bağlanması için yeterli görüldüğünü belirtti. Ortak değer olan Hazreti Mevlana'nın, Konya'yı İran'a ve diğer illere her anlamda bağlayabileceğini vurgulayan Bakan Vaizi, burada imzalanacak protokolün, Mevlana'nın da inayeti sayesinde işlerin daha hızlanmasına vesile olacağını ifade etti.

Yapılan toplantılarda, ortak komisyonda iki konuya daha fazla ilgi gösterme kararı aldıklarını aktaran Bakan Vaizi, önceliklerinin özel sektörün önünde olan manileri ortadan kaldırmak olduğunu ve bu manilerin özel sektörü yavaşlattığını, kendilerini yeri geldiğinde gümrük sorumlularının, yeri geldiğinde ise bankacıların yerine koyduklarını ve bütün bu görüşmelerde hep özel sektörün temsilcisi olarak hareket ettiklerini çünkü İran ve Türkiye'nin, kesinlikle özel sektörü desteklemekten başka bir işlerinin olmaması gerektiğini belirtti. Tahran'da Bakan Cevdet Yılmaz ile gümrük konusunu konuştuklarını anlatan Vaizi, aynı zamanda Gümrük Bakanı ile de görüştiklerini, hem Türkiye tarafından hem İran tarafından bazı konulara değindiklerini kaydetti.

Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz'ın önceki oturumda, İran'ın banka başkanları ile görüşüğünü dile getiren Bakan Vaizi, bankacılıkla ilgili sorunların büyük kısmının bir gün önce çözüldüğünü ve buna göre İran'ın Millet Bankası'nın (Bank Mellat) artık bütün bankacılık işlemlerini gerçekleştirebilecek pozisyona geldiğini aynı zamanda Halkbank'ın da her zaman İran'ın yanında olduğunu açıkladı. Turizm konusunun da iki ülke açısından çok önemli olduğuna değinen Bakan Vaizi, 2015 yılında 1 milyon 700 binden fazla İran'ının Türkiye'yi seçtiklerini bugün sadece Nevruz Bayramı vesilesiyle 43 bin kişinin Van'a gittiklerini ve bu durumun kendilerini mutlu ettiğini çünkü Türkiye'ye geldikleri zaman hiç yabancılık çekmediklerini sözlerine ekledi. Üniversiteler arası iş birliği'nin de önemine dikkat çeken Bakan Vaizi, alt yapıların da bu doğrultuda geliştirmesi gerektiğini eğer iki ülke arasında bilimsel iş birlikleri devamlı gelişirse, ticaretin de o ölçüde gelişeceğine dikkat çekti.

T.C. Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz, Türkiye-İran İş Forumu'nda yaptığı konuşmada, Karma Ekonomi Komisyonu (KEK) 25. Dönem Toplantısının son derece verimli geçtiğini söyledi. Yılmaz, bankacılık başta olmak üzere önemli mesafeler kaydettiklerini, hepsinin imzalanacak protokolle resmileşeceğini dile getirdi.

İran ve Türkiye'nin geleneği, tarihi derinliği olan son derece iki önemli ülke olduğunu ifade eden Yılmaz, iki ülkenin ilişkilerinin, ikili ilişkilerin ötesinde çok büyük anlam taşıdığını, ilişkiler geliştikçe bütün bölgenin de refahının arttığının altını çizdi. Bakan Yılmaz, İran ve Türkiye'nin ilişkilerini geliştirdikçe bundan sadece iki ülke değil, bütün bölge ve insanlığın istifade

edeceğini vurgulayarak, Ortadoğu'ya daha fazla refah ve istikrarın gelmesinin bu iliŐkiyle yakından ilişkili olduğunu iki ülkenin bir çok konuda birbirlerini tamamladıklarını; İran'ın Batı'ya, Türkiye'nin de Doğu'ya açılan kapılar olarak birbirlerini tamamladıklarını ve Türkiye'nin İran'la birlikte Orta Asya'ya, İran'ın da Türkiye ile birlikte Avrupa'ya ulaŐtıklarına dikkat çekti.

Bu kapsamda son 13 yılda ilişkilerin çok hızlı geliŐtiđine dikkati çeken Kalkınma Bakanı Yılmaz, son dönemde en önemli ilerlemelerden birinin Türkiye-İran Tercihli Ticaret AntlaŐması olduğunu belirtti. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile 2015 yılı baŐında Tahran'ı ziyaret ettiklerinde bu antlaŐmanın imzalandığını anımsatan Yılmaz, Şu değerlendirmeyi yaptı:

"Çok önemli ilerlemeler gördük. Bu antlaŐmanın çok daha etkili Şekilde hayata geçmesini istiyoruz. İnŐallah önümüzdeki dönem bu antlaŐmanın çok daha etkili bir Şekilde sahada uygulandığını göreceğiz. Yalnız ürün sayısını yeterli görmüyoruz. Her iki tarafta antlaŐmaya vardık, bu ürün sayısını artırmak istiyoruz. İlk aŐamada iki taraftan da toplam 30 yeni ürünü daha antlaşma kapsamında alma konusunda uzlaŐmış durumdayız. Bu antlaŐmamızı yine tamamlayan diğer üzerinde çalıŐtıđımız bir antlaşma daha var. Ticaretin kolaylaŐtırılması antlaŐması. Bunun da inŐallah bu yıl içinde müzakerelerini bitirip imzalamayı hedefliyoruz. Onunla birlikte iş dünyamız daha rahat ticaret yapma imkanına kavuŐacak."

Bakan Yılmaz, karŐılıklı yatırımların arttırılması gerektiğini vurgulayarak, Őöyle devam etti:

"2016 yılında her iki ülkedeki yatırımların fırsatlarının değerlendirileceği forum yapacağız. Burada iş konseylerimiz de iÇin içinde olacak. GiriŐimcilerimizi bir araya getirip yatırım fırsatlarını değerlendireceğiz. Diğer taraftan iki ülkenin odaları arasında tahkim mekanizması oluŐturma hedefi var. TOBB ile İran Ticaret Sanayi Madenler ve Tarım Odası arasında ortak tahkim mekanizması kurulmasına ilişkin mutabakat zaptı da bugün imzalanacak. Bankacılık konusu önemli bir alan. Özellikle ambargolar döneminde en fazla sıkıntı yaŐanan alanlardan biriydi. Bu alanla ilgili özel bir toplantı gerçekteŐtirdik ve çok verimli oldu. Bu konuda da iliŐkilerimizi geliŐtirme ve yeni döneme uyarılama konusunda mutabakata vardık. Bugün yine bankacılık alanında iŐbirliđini öngören iŐbirliđi zaptını da imza altına alacağız. Diğer önemli husus milli paralarımızla ticaret meselesi. Bu konuda Cumhurbaşkanı, BaŐbakanımız en üst düzeyde siyasi irade söz konusu. Mutlulukla ifade etmek isterim ki; İranla geçen yılki ticaretimizin 3'te biri milli paralarımızla gerçekteŐti. Çok önemli bir ilerleme kaydedildi. Önümüzdeki dönem daha da yükselmesi için ortak bir Şekilde gayret sarfetmeye karar verdik."

Bakan Yılmaz, Borsa İstanbul ve Tahran borsası arasında ortak ilişkiler geliŐtirmek istediklerini, Őirketlerin rahatlıkla bu borsalarda iş yapmasını istediklerini aktardı.

KOBİ'lerle ilgili mutabakat kapsamında eylem planı hazırlandığına dikkati çeken Yılmaz, "Ayrıca bir hayalimiz var. Ortak vizyonumuzla Türkiye ile İran arasında ortak bir sanayi bölgesi oluŐturmak. Sınırdaki her iki ülkenin avantajlarını da kullanarak rahat bir Şekilde alıŐveriŐ yapılabilecek, iki ülkenin mukayeseli üstünlüklerini bir araya getiren ve rekabet gücü oluŐturan bir alan konusunda çalıŐmaya devam edeceğiz." dedi.

Yılmaz, gümrük konusuna da değinerek, "Gümrük konusunda henüz arzu ettiğimiz yerde değiliz. Şu anki kapılar İran-Türkiye ticaretine, iliŐkilerine yakıŐmıyor. Bu konuda yeni inisiatifler almıŐ durumundayız. Esendere-Sero kapısını yeniledik. Gürburak- Bazargan kapısında geliŐ gidiŐi iki Őeritli hale getirdik. İnŐallah ilerde yeni bir yatırımla, çok daha etkili

hale getireceğiz. Kapıköy-Gazi çok önemli bir kapı. Geçmişte orayı Van'da yaptığımız antlaşma ile demiryollarından hafif araç trafiğine de açmıştık. Bunu bir adım daha ileri götürerek, ağır trafiğe açmamız lazım." ifadelerini kullandı.

Bakan Cevdet Yılmaz, Doğu Anadolu ve Doğu Karadeniz'in kalkınmasının, İran ile ticaret ve turizmle yakından ilişkili olduğunu, o yüzden o kapıların önemli olduğunu bildirdi. İran'ın uzun süre yaptırımlarla uğraştığını, Türkiye'nin her fırsatta bu yaptırımların kaldırılmasını söylediğini belirten Yılmaz, bu süreç içinde ellerinden gelen tüm imkanları seferber ettiklerini söyledi.

İran ve Türkiye'nin zor zamanda da geniş zamanda da birlikte olacağına işaret eden Yılmaz, şunları kaydetti:

"İran'a ilişkin yaptırımların ortadan kalkma sürecine girdiği bu dönemde, İran'ın çok daha hızlı büyüyeceğine yürekten inanıyorum. Ekonomisi daha da büyüyecek, refahı artacak. İran yeni bir büyüme dönemine giriyor. Bizim de bu dönemi daha fazla yatırımla, ticaretle değerlendirmemiz lazım. Birçok ülke şu an İran pazarıyla ilgili çalışmalar yapıyor ama herhalde onlar arasında en avantajlı olan Türkiye. Geçmişten getirdiği bağlarla, kültürel tarihi üstünlükleriyle inanıyorum ki; Türkiye bu ortamda en hızlı şekilde ekonomik ilişkileri geliştirecek. Son dönemdeki rakamlarımız iyiye doğru gidiyor. Mart ayında ihracatımızda bir miktar artış var. En yüksek artış da İran'a. İlk 3 ayda az da olsa azalış var ama Mart ayındaki gelişme önümüzdeki dönem çok farklı bir noktaya ulaşacağımızı gösteriyor. Geçen yıl 10 milyar dolar ticaret hacmimiz olmuştu. Hedefimiz kısa sürede 30 milyar dolara çıkmak.

KonuŐmaların ardından Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz ile İnan Telekomünikasyon ve Bilişim Teknolojileri Bakanı Mahmoud Vaizi arasında Türkiye – İnan 25. Dönem Karma Ekonomik Komisyonu (KEK) Zaptı ve bankacılık konusunda anlaşmalar imzalandı.

İmza töreninin ardından, Bakan Cevdet Yılmaz'a İnan halısı hediye edilirken, Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek, Bakan Yılmaz'a tablo, İnanlı Bakan Vaizi'ye ise ney hediye etti.

